

Routes

In het gebied zijn drie wandelroutes uitgezet:

- Rode route, 2,4 km.
- Groene route, 1,6 km.
- Gele route, rond kasteel Neerijnen, 1,6 km.
- Rondje uiterwaarden, 3 km, deze route is niet gemarkeerd met paaltjes.

De rode en gele route zijn hieronder beschreven.

Algemeen

Het landgoed Neerijnen aan de Waal bestaat uit een binnendijks en een buitendijks deel met totaal verschillende landschappen. Binnendijks staan twee oude kastelen, omgeven door weelderig parkbos, hoogstamboomgaarden en cultuurgronden. Het buitendijkse deel bestaat uit uiterwaarden met licht golvende graslanden, oude meidoornhagen, wilgen-grienden en een zandwinplas. Dit afwisselende gebied is bekend om zijn vogel- en wilde plantenrijkdom.

Geschiedenis

Vanaf de steentijd tot aan de 3de eeuw na Chr. werd het riviereengebied regelmatig bewoond. Klimaatverslechtering, met talloze overstromingen, verdreef daarna de mens. Pas rond het jaar 1000 werd het gebied weer bewoond, eerst op de hogere delen, de stroomruggen. Neerijnen en Waardenburg worden al in 997 genoemd. Het gebied wordt bedijkt en tegen het eind van de middeleeuwen verschijnen er langs de rivieren versterkte boerderijen en kastelen.

1 Het Stroomhuis

U start bij het Stroomhuis, het voormalige schakelstation van de Nuon. Het karakteristieke pand dateert uit 1951 en heeft een monumentale, industriële uitstraling. Er worden tal van tentoonstellingen gehouden. Tevens is er een eigentijdse hercaivoorziening gevestigd: UIT-spanning het STROOMHUIS.

2 Oud parkbos

U loopt over de doorgaande weg en gaat u over het bruggetje het park in. U volgt de rode palen. Het parkbos waar u door loopt, is één van de oudste parkgedeeltes van Waardenburg en Neerijnen. Oorspronkelijk had het een barokke opzet, met rechte lanen, later zijn daar slingerende paden in aangelegd. Het is een van de weinige parkbossen in Nederland op kalkrijke riviergrond. Er staan boomsoorten als es, zomereik, beuk en gewone esdoorn. Opvallend is de ondergroei van paardenkastanje hakhout.

De takken werden afgeknipt en in het kasteel op de vaas gezet, waardoor er knobomen ontstonden. In dit bos staan ook platanen. Deze zijn te herkennen aan de schilferige bast.

3 Boomgaarden

Na het bos vervolgt u de route door een open landschap met aan de rechterhand boomgaarden. In het open gebied aan de linkerkant van het pad foerageren in de winter vogels als kramsvogel en koperwiek. Ook de buizerd komt hier voor.

4 Essenlaan

De Essenlaan waar u nu doorheen loopt, is nog niet zo oud. Rond 1920 werd voor het parkgebied tussen kasteel Waardenburg en kasteel Neerijnen een landschapsplan ontworpen door de bekende tuinarchitect Leonard Springer, dat toen niet is uitgevoerd. In het begin van de jaren tachtig is een aangepaste versie van dit plan uitgevoerd waarbij, naast de aanleg van een aantal lanen, ook het padenstramien verbeterd is. Ook zijn er een drietal zichtassen gemaakt, waardoor er fraaie doorkijkjes zijn ontstaan. In het aangrenzende bos staan naast de es ook eik, zoete kers en haagbeuk. In deze omgeving houden zich dikwijls torenvalken op.

5 Kasteel Waardenburg

Kasteel Waardenburg kent een bewogen geschiedenis. Op deze plek is in 1265 de eerste toren gebouwd, waarna een veelhoekig complex in de loop der eeuwen volgde. In de tachtigjarige oorlog werd het kasteel voor meer dan de helft verwoest. Herstel zou pas plaatsvinden in de 17de eeuw. In 1975 heeft Stichting Vrienden der Geldersche Kasteelen kasteel Waardenburg verworven. Het kasteel is gerestaureerd in de periode 2007-2009. Sindsdien staat het rijksmonument er weer prachtig bij, met behoud van schitterende historische details en functioneel voor de toekomst. Het kasteel heeft tegenwoordig een kantoorfunctie. Geldersch Landschap en Geldersche Kasteelen en de huurder maken het mogelijk dat het jaarlijks met Open Monumentendag gedeeltelijk te bezoeken is (tweede zaterdag van september).

Net buiten de route, maar goed bereikbaar via het pad, staat een met riet bedekte korenmolen (rond 1780). De molen is met zijn karakteristieke verschijning een opvallend baken in het rivierenlandschap. Het is één van de acht zeskante molens in Nederland en behoorde tot de Heerlijkheid Waardenburg. Bij de vererving van het kasteel, kwam de molen ook in handen van de nieuwe kasteel eigenaar. In 2009 heeft de gemeente Neerijnen de Waardenburgse molen in erfpacht gegeven aan Geldersch Landschap en Geldersche Kasteelen.

6 Rijswaard

Na een steil klimmetje bevindt u zich op de Waalbandijk. Na het extreme hoogwater van eind 1993 en begin 1995 is de dijk in 1996 verzaaid en verhoogd. Bij het maken van de eerste

plannen voor de dijkverzwaring was de dijk verder naar het noorden geprojecteerd, waardoor waardevolle landschapselementen als het dijkmagazijn op de dijk en de molen ernaast, alsmede een deel van het bosreservaat zouden verdwijnen. Dankzij protesten is dit gelukkig niet doorgegaan. Uiteindelijk is voor een oplossing gekozen die niet alleen rekening hield met de veiligheid, maar ook met de natuur, het landschap en de cultuurhistorie. Er zijn damwanden geplaatst, waardoor de dijk landschappelijk niet te overheersend is, maar wel een goede buffer vormt voor het kwelwater dat er bij hoge waterstand onderdoor sijpelt.

Vanaf de dijk heeft men een fraai uitzicht over het zeer vogelrijke buitendijkse gebied van de Waal, de Rijswaard, en de toren van Zaltbommel aan de overzijde van de Waal. In de winter leven hier vooral de grauwe gans en diverse eendensoorten als pijlstaart, nonnetje en smient. In het broedseizoen broeden hier onder andere de fuut, slobbeend, waterral en de zeldzame kwartelkoning.

7 Bosreservaat

Ten noorden van de dijk bevindt zich een bosreservaat. Hier kan de natuur vrij haar gang gaan. Hierdoor zal het bos, dat op rivierklei groeit, steeds soortenrijker worden. Voorkomende boomsoorten zijn de eik, zwarte els en es. Verder groeit de hop er uitbundig en is het bos rijk aan paddestoelen. De dichte ondergroei van het bos biedt een veilige schuilplaats aan reeën, met name als het water buitendijks hoog staat.

8 Voorjaarszonnebloem

Rechts van de laan bevindt zich een 18de-eeuws parkje met een vijver. Onlangs is in het Gelders Archief een ontwerp teruggevonden. Het parkje zal hersteld worden. Het is rijk aan stinsenplanten. Langs het pad bloeien in het voorjaar de voorjaarszonnebloem en holwortel.

9 Kasteel Neerijnen

Bij het kasteel aangekomen volgt u nu de gele route. Huis Neerijnen is in 1975 in eigendom overgedragen aan de gemeente Neerijnen, die het bestemde tot gemeentehuis. De bossen rond het kasteel hebben een interessante stinsenflora met soorten als bostulp, sneeuwkllokje, breedbladig klokje, blauwe anemoon, knikkende vogelmelk en lelietje-der-dalen.

10 Schuur

Ten noorden van de kasteelgracht staat een schuur, gevlochten van wilgentenen uit de Rijswaard. Deze wordt als opslagplaats gebruikt. In de omgeving groeien diverse soorten buxus en taxus.

Honden
Aangeliind toegestaan. In het omliggende gebied mogen honden loslopen (zie kaart).

Toegankelijkheid
Het gebied is opengesteld voor wandelaars en fietsers op wegen en paden, van zonsopkomst tot zonsondergang.

In droge periodes zijn de gele en groene routes geschikt voor invaliden en kinderwagens.

Bij het Stroomhuis is een fiets oplaadpunt.

**UIT-spanning Het STROOMHUIS
Openbaar vervoer vanuit Tiel**

Dit kan alleen met de buurtbus, deze moet u één uur vooraf reserveren, meer informatie en reserveren tel. 0900-0276.

Eigen vervoer

Op de snelweg A2 de afslag Waardenburg nemen. Onderaan de afslag linksaf. Bij de rotonde richting Neerijnen aanhouden. Bij de volgende rotonde rechtsaf naar Neerijnen. De parkeerplaats van het Stroomhuis bevindt zich aan de linkerkant.

Geldersch Landschap en
Geldersche Kasteelen
Postbus 7005
6801 HA Arnhem
Telefoon (026) 355 25 55 (kantooruren)
info@mooigelderland.nl

Word ook donateur!
Kijk op onze website:
www.mooigelderland.nl
of sms 'donateur'
naar 3669.

© GLGK, juli '11

Welkom op
Waardenburg
en Neerijnen!

Geldersch Landschap en Geldersche Kasteelen

landgoederen van Geldersch
Landschap en Geldersche Kasteelen